

Умови реєстрація шлюбу з неповнолітніми

У рамках загальнонаціонального проекту Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!» відділи державної реєстрації актів цивільного стану столичної юстиції консультують щодо реєстрації одруження з неповнолітніми.

Чинним законодавством України шлюб між чоловіком та жінкою може бути укладений за певних умов. Статтями 22-26, 28 Сімейного Кодексу України такими умовами, зокрема є:

1) добровільність, що полягає у виявленні взаємної згоди чоловіка та жінки на укладення шлюбу, висловленій ними особисто, у можливості особистого подання чоловіком та жінкою заяви до будь-якого органу державної реєстрації актів цивільного стану за їх вибором ;

2) одношлюбність, що полягає у відсутності одночасного перебування чоловіка та жінки в іншому зареєстрованому шлюбі.

3) відсутність перебування чоловіка та жінки між собою в родинних зв'язках прямої лінії споріднення, а в деяких випадках бокової лінії споріднення.

Важливою умовою для реєстрації шлюбу, що визначено статтею 22 Сімейного Кодексу України, є досягнення на день реєстрації особами, які бажають зареєструвати шлюб, шлюбного віку - 18 років.

Це той вік, по досягненню якого особа є повнолітньою, володіє повною цивільною дієздатністю і здатна, з огляду на досягнення інтелектуальної, психічної та фізичної зрілості приймати за своїм переконанням будь-які рішення.

Однак, стаття 23 Сімейного Кодексу України, надає змогу неповнолітній особі, яка досягла 16 років, зареєструвати шлюб, за умови надання судом такій особі права на шлюб, якщо буде встановлено, що це відповідає її інтересам. Рішення суду в таких випадках є єдиною законною підставою такого шлюбу.

Законодавство не містить чіткого переліку підстав для надання такого права неповнолітнім, але, як правило, такими є: фактичне спільне проживання пари, яка не досягла шлюбного віку, вагітність неповнолітньої, народження нею дитини.

Виходячи з частини третьої статті 234 Цивільного процесуального кодексу України, заява про надання особі права на шлюб, розглядається в окремому провадженні. В постанові Пленуму Верховного суду України «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» роз'яснює, що до участі в справі залучаються один або обидва батьків (усиновлювачів) неповнолітнього особи, опікун, особа, з яким передбачається реєстрація шлюбу, а також зацікавлені особи. Заперечення батьків (опікунів) щодо надання права на шлюб не є підставою для відмови в задоволенні такої заяви, так як головним критерієм для задоволення заяви є відповідність такого права інтересам заявника.

Для реєстрації шлюбу з неповнолітніми, окрім рішення суду, що набрало законної сили необхідно надати наступні документи:

При подачі заяви для громадян України необхідно мати паспорт громадянина України, ідн, громадяни інших країн повинні мати при собі переклад паспорту на українську мову нотаріально засвідчений. Якщо наречені раніше перебували у шлюбі то документ про припинення попереднього шлюбу.

Документи про підтвердження припинення попереднього шлюбу, які передбачені законодавством іноземної держави та видані компетентним органом, повинні бути відповідним чином легалізовані або апостилізовані з перекладом на українську мову нотаріально засвідчений.

При подачі заяви для державної реєстрації шлюбу для громадян України необхідно мати паспорт громадянина України, громадяни інших країн повинні мати при собі паспорт (по якому іноземний громадянин перетинає кордон України) та його переклад на українську мову нотаріально засвідчений. Якщо наречені раніше перебували у шлюбі то документ про припинення попереднього шлюбу.

Документи про підтвердження припинення попереднього шлюбу, які передбачені законодавством іноземної держави та видані компетентним органом, повинні бути відповідним чином легалізовані або апостилізовані з перекладом на українську мову та нотаріально засвідчений. Цих документів достатньо для подачі заяви для державної реєстрації шлюбу.

*Сектор документування та контролю
Управління державної реєстрації*

